

прислівникові (*in a nutshell* – коротко), прийменниково-відмінкові (*at the drop of a hat* – негайно, без вагань) та фразеологічні речення (*The early bird catches the worm* – Хто рано встає, тому Бог дає) [2, с. 88].

Структурно-синтаксичний підхід до класифікації фразеологічних одиниць був ґрунтовно розроблений у працях Л. Булаховського, який зазначає наявність регулярних граматичних моделей, у межах яких реалізуються фразеологізми [1, с. 235]. До прикладу, модель «прикметник + іменник» представлена виразами на кшталт *cold comfort* (сумнівна втіха), *rough justice* (суворе правосуддя); модель «іменник + дієслово» – *hell breaks loose* (розпочинається хаос), *blood boils* (кипить кров); модель «прислівник + дієслово» – *deeply regret* (глибоко шкодувати), *badly need* (дуже потребувати). Деякі з них є абсолютно фіксованими, тобто не допускають змін у лексичному або граматичному плані. Наприклад, *let the cat out of the bag* (видати таємницю), *bite the dust* (зазнати поразки або померти) – це одиниці з високим рівнем ідіоматичності, де зміна будь-якого компонента призводить до втрати значення. Інші фразеологізми демонструють варіативність, як, скажімо, *to be like a cat on a hot tin roof* / *to sit/stand like a cat on hot bricks* (нервувати, хвилюватися), що вказує на їхню функціональну гнучкість і здатність адаптуватися до мовленнєвого контексту без втрати семантичної цілісності [3, с. 129].

Висновки. Класифікація фразеологізмів є надзвичайно важливою проблемою сучасної лінгвістики, оскільки вона дозволяє систематизувати фразеологічний склад мови, виявити закономірності функціонування та з'ясувати семантичну, структурну і прагматичну природу фразеологічних одиниць.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булаховський Л. А. Вибрані праці з українського мовознавства. Київ: Наукова думка. 1975. 352 с.
2. Іванова О. М. Основи фразеології української мови: Навч. посіб. Чернівці: Рута. 2008. 264 с.
3. Кочан І. М. Фразеологія української мови. Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка. 2004. 187 с.

ЕКОАКТИВІЗМ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Чіпак В. В.
студентка групи СОУМА-42
факультету філології і журналістики
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри романо-германської філології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Коновальчук С. А.

Останнє десятиліття характеризується неабиякою увагою до питань навколишнього середовища, адже наслідки сучасних проблем довкілля потребують негайного й глобального вирішення. Нинішні катаклізми, що є результатами катастрофічного людського впливу, перешкоджають гармонійному існуванню й розвитку на планеті. Одним із мотиваторів природоохоронної діяльності в цьому руслі є формування високого рівня екосвідомості серед населення, зокрема й через введення нової лексики на позначення процесів, які популяризують екологічну свідомість та пропагують здоровий спосіб життя.

Екоактивізм варто трактувати як форму участі в соціальних чи політичних кампаніях з метою запобігання шкоди навколишньому природному середовищу [1]. Екоактивістом можна назвати будь-яку людину, яка робить щось додаткове для збереження природи від руйнівного впливу людської діяльності та дбає про обізнаність інших з цього питання.

Мова активно реагує на виклики глобального масштабу, продукуючи лексику, яка відповідала б закликам суспільства. Екоактивізм, як форма громадської мобілізації, є потужним фактором інноваційних процесів в англійській мові, адже стали вирази, неологізми, емоційно-забарвлені новотвори, що виникають у контексті екологічного дискурсу, не лише фіксують нові явища, але й формують нові смисли, цінності, етичні настанови. Сучасні словники англійської мови наводять приклади таких лексем, що утворились внаслідок стрімкого поширення в соціумі феномену екоактивізму:

- **Climate breakdown** – «very serious and harmful changes in the world's weather, in particular the fact that it is believed to be getting warmer as a result of human activity increasing the level of carbon dioxide in the atmosphere: *Can the world save itself from **climate breakdown**?*» [2]. Цей термін описує кардинальну зміну стабільного клімату та спричинене цим подальше погіршення природних умов, що призведе до серйозних наслідків для планети;

- **Climate fiction** – «a genre of fiction, encompassing both speculative and realist works, in which climate change and other environmental concerns are major themes: *After the story, Matt and Maddie discuss the promises and pitfalls of **climate fiction** – and why we want to feel empathy, but never too much*» [4]. Лексема позначає новий літературний жанр («cli-fi»), що досліджує теми зміни клімату: коливання температур, підвищення рівня моря й необхідність запобігання цим явищам;

- **Climavore** – «is someone who chooses their diet based on the impact of food production on the climate: *As a **climavore**, she eats a diet of food which is*

resilient to climate change, like seaweed» [5]. Екоактивісти мають на меті показати, як можна врятувати той чи інший регіон, просто змінивши меню і споживаючи продукти відповідно до пір року, аби таким чином не виснажувати ґрунт різноманітними насадженнями;

- **Eco-anxiety** – «a state of distress caused by concern about damage to the environment» [3]: *With the increasing frequency of natural disasters, **eco-anxiety** is becoming more common among young people;*

- **Eco-minimalism** – suggests living with as few things as possible to reduce waste and pollution. It focuses on protecting the planet through simple lifestyle choices: *He reduced his possessions and is living an **eco-minimalist** lifestyle.* [5];

- **Forever chemicals** – «artificial chemicals that are used to make many different products, that stay in the environment for a long time and are harmful to the health of people and animals: *The island's drinking water supplies had been polluted by use of firefighting foams containing "**forever chemicals**"*» [2]. У такий спосіб нас намагаються застерегти від використання хімічних речовин, які дуже повільно розкладаються, залишаючись у середовищі сотні років;

- **Freegan** – «a person who chooses to eat food that is not bought from a shop, especially food that other people, shops, or organizations throw away, so that food is not wasted» [2]. *He is a **freegan**, meaning he eats food and uses things that would otherwise go to waste.*

- **Global boiling** – це синонім до терміну «глобальне потепління», однак із більш емоційною конотацією, що підкреслює загрозу глобального потепління аж до небезпечного рівня температур. У словнику знаходимо дефініцію: «a nonscientific term used to emphasize the trend toward and severity of extreme heat events, especially in regard to public health: *Owing to the number of heat-related deaths, the agency has referred to this month — the hottest July on record—as further evidence that we've entered an era **of global boiling***» [4].

- **Plastic footprint** – «a measurement of the amount of plastic that someone uses and then throws away, considered in relation to the damage this causes to the environment: *There are a number of small changes you can make to reduce your **plastic footprint***» [2]. Це заклик до раціонального й ощадливого використання пластику шляхом вимірювання його кількості в повсякденному житті, адже він завдає неабиякого збитку навколишньому середовищу у разі неправильної утилізації;

- **Slow fashion** – «a movement among clothing producers and consumers that emphasizes eco-friendly, well-made clothing, maintenance and repair of garments to extend their lifespan, and a general reduction of one's consumption of new clothing items. *Sandra Thomson, the lecturer who ran the project, said the course focused on sustainable or "**slow**" fashion*» [4]. Серед країн Європи сформувався так званий «slow fashion» рух, який має на меті протистояти швидкоплинності моди та пропагує якість та екологічність у

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

виробництві одягу. Термін закликає обирати речі, які прослужать довго, і не будуть забруднювати довкілля.

Можемо зауважити, що наведена лексика характеризується емоційною забарвленістю, моральною оцінкою проблем навколишнього середовища та їх подальших наслідків, наявністю соціальної відповідальності за вчинене. У прагматичному плані новотвори виконують як інформативну, так і персуазивну функції – адже не лише передають конкретні висловлювання, а й закликають і мотивують до швидких й переконливих дій.

Отже, екоактивізм у сучасному суспільстві виступає не лише соціальним і культурним явищем, а й потужним стимулом мовних змін. Під впливом глобальних екологічних викликів в англійській мові активно формуються нові лексичні одиниці, що слугують не лише інструментом номінації, а й засобом емоційного впливу, соціального заклику та активізації уваги до проблем довкілля. Таким чином, екоактивізм відіграє ключову роль у формуванні динамічного лексичного прошарку, який є невід'ємною частиною сучасного англомовного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савчук Т. Екоактивізм в Україні: почати з себе, щоб врятувати планету. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29219681.html> (дата звернення: 30.04.2025).
2. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. Cambridge Dictionary | *English Dictionary, Translations & Thesaurus*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (Дата звернення: 01.05.2025).
3. Collins Online Dictionary | Definitions, Thesaurus and Translations. *Collins Online Dictionary | Definitions, Thesaurus and Translations*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/> (Дата звернення: 02.05.2025).
4. Dictionary.com | Meanings & Definitions of English Words. *Dictionary.com*. URL: <https://www.dictionary.com/> (Дата звернення: 01.05.2025).
5. Oxford Learner's Dictionaries | Find definitions, translations, and grammar explanations at Oxford Learner's Dictionaries. *Oxford Learner's Dictionaries | Find definitions, translations, and grammar explanations at Oxford Learner's Dictionaries*. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (Дата звернення: 02.05.2025).

МОВНА КАРТИНА СВІТУ У ФЕНТЕЗІ-СЕРІЇ «A COURT OF THORNS AND ROSES» САРІ ДЖ. МААС

Щіпна Х.

магістрантка групи МАМ-14.

факультету іноземних мов

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка